

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 25Cb/164/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8223210425
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Havír
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:8223210425.2

Uznesenie

Okresný súd Prešov v spore žalobcu: Sociálny kompas občianske združenie, so sídlom Timravina 1136/7, 811 06 Bratislava, IČO: 55 125 026, právne zastúpený: Podhorský & Partners, s. r. o., so sídlom Mlynské nivy 53, 821 09 Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 46 962 000, proti žalovanému: Bardejovská pekára s.r.o., so sídlom Kpt. Nálepku 64, 085 01 Bardejov, IČO: 43 910 351, o zaplatenie 19 250,00 Eur s príslušenstvom, o sťažnosti žalobcu voči uzneseníu Okresného súdu Prešov zo dňa 20.12.2023 pod číslom konania 25Cb/164/2023 – 76, takto

rozhodol:

I. Súd žiadosť žalobcu o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov **z a m i e t a**.

II. Súd sťažnosť žalobcu zo dňa 01.02.2024 proti uzneseniu Okresného súdu Prešov zo dňa 20. decembra 2023 pod číslom konania 25Cb/164/2023 - 76 **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručенou Okresnému súdu Bardejov elektronicky dňa 02.11.2023 a postúpenou Okresnému súdu Prešov dňa 13.11.2023 domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 19 250 Eur, úrok z omeškania vo výške 0,01% denne zo sumy 10 000,- Eur od 03.06.2021 do zaplatenia, paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,- Eur, ako aj nahradiť trovy konania. Okrem iného v návrhu na vydanie platobného rozkazu uviedol, že je ako žalobca oslobodený od platenia súdneho poplatku v zmysle § 4 odsek 2 písmeno c/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „ZoSP“).

2. Okresný súd Prešov výzvou zo dňa 20.11.2023 vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 1 085,- Eur za podanú žalobu. Žalobca podaním zo dňa 18.12.2023 uviedol, že nesúhlasí s uložením povinnosti zaplatiť súdny poplatok za podanú žalobu. Žalobca je občianskym združením zameraným najmä na činnosť humanitárnej pomoci a ochrany jednotlivcov, pričom úhrada tohto poplatku je pre neho neúnosným výdavkom, ktorý by bránil vo výkone činnosti občianskeho združenia. Žalobca je okrem toho názoru, že ako občianske združenie je oslobodený od platenia poplatkov priamo zo zákona.

3. Okresný súd Prešov uznesením zo dňa 20.12.2023 pod číslom konania 25Cb/164/2023 – 76 konanie zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku žalobcom. V odôvodnení súd uviedol, že súd má za to, že žalobca nie je oslobodený od platenia súdnych poplatkov. Dňa 01.02.2023 bola súdu doručená sťažnosť žalobcu proti vyššie uvedenému rozhodnutiu súdu o zastavení konania. V sťažnosti žalobca uviedol, že súd nedostatočne posúdil postavenie žalobcu ako občianskeho združenia, žalobca má byť oslobodený od platenia súdnych poplatkov priamo zo zákona, konkrétne podľa § 4 odsek 2 písmeno c/ ZoSP. Žalobca je teda názoru, že zo strany súdu došlo k arbitrárnemu rozhodnutiu a porušeniu práva na spravodlivý proces. Okrem toho výška súdneho poplatku je pre žalobcu neúnosná, žalobca nie je vlastníkom nehnuteľného ani hnutel'ného majetku, žalobca síce je vlastníkom postúpených pohľadávok, tieto sú však predmetom súdnych konaní. Žalobca vzhľadom k uvedenému žiada o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

4. Podľa 239 odsek 1 zákona číslo 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť.

5. Podľa § 242 C.s.p., sťažnosť sa podáva v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na súde, ktorý napadnuté uznesenie vydal.

6. Podľa § 247 C.s.p., ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas sťažnosť, nenadobúda uznesenie právoplatnosť.

7. Podľa § 250 odsek 2 C.s.p., ak je sťažnosť dôvodná, súd napadnuté uznesenie zruší alebo zmení; v prípade zrušenia uznesenia je súdny úradník viazaný právnym názorom súdu.

8. Podľa § 254 odsek 1 C.s.p., súd na návrh prizná oslobodenie od súdneho poplatku, ak to odôvodňujú pomery strany.

9. Podľa § 254 odsek 2 C.s.p., priznané oslobodenie od súdneho poplatku súd kedykoľvek počas konania odníme, a to i so spätnou účinnosťou, ak sa do právoplatného skončenia konania preukáže, že pomery strany neodôvodňujú alebo neodôvodňovali oslobodenie od súdneho poplatku.

10. Súd preskúmal napadnuté uznesenie ako aj sťažnosť a žiadosť o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov podanú žalobcom. V prvom rade žalobca uviedol, že je názoru, že má byť vo veci ex lege oslobodený od platenia súdnych poplatkov, keďže je občianskym združením. Zároveň však žalobca požiadal aj o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, keďže jeho majetková situácia mu neumožňuje uvedený poplatok uhradiť. Súd sa preto v prvom rade zaoberal uvedenou žiadosťou. Súd konštatuje, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal ním tvrdené skutočnosti o nemajetnosti. Ak by však aj žalobca svoju nemajetnosť v konaní preukázal, súd poukazuje na komentár Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, 1008 - 1024 s. k § 254 C.s.p.: „Posledným predpokladom na oslobodenie od súdneho poplatku je, že pri strane nejde o zneužitie práva alebo svojvoľné a zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Svojvoľným a zneužívajúcim uplatňovaním alebo bránením práva súdna prax rozumie najmä šikanóznny výkon práva alebo zjavné oddaľovanie splnenia povinnosti. Právna teória považuje za svojvoľné uplatňovanie práva napríklad postúpenie svojho práva na iný subjekt, ktorý by bol žiadateľom o oslobodenie, a to len z dôvodu, aby sa dosiahlo priznanie oslobodenia, keďže postupca by podmienky na oslobodenie nespĺňal.“ Z predložených listinných dôkazov k podanej žalobe vyplýva, že pohľadávku, ktorú si v konaní žalobca uplatňuje mu bola postúpená spoločnosťou Vanner Solutions, s.r.o., so sídlom Timravina 7, 811 06 Bratislava, IČO: 44 405 600 (ďalej len Vanner Solutions, s.r.o.) na základe zmluvy o postúpení zo dňa 15.03.2023 (ktorá súdu ani nebola predložená). Súd z vlastnej úradnej činnosti disponuje informáciou, že uvedená spoločnosť je stranou konania v obdobných konaniach vedených na Okresnom súde Prešov (ako aj na iných súdoch v rámci SR), pričom v týchto konaniach Vanner Solutions, s.r.o. ako žalobca riadne uhradil vyrubený súdny poplatok. Súd je vzhľadom na uvedené názoru, že zo strany postupcu Vanner Solutions, s.r.o. a postupníka – žalobcu, došlo k účelovému konaniu, t.j. postúpeniu pohľadávky vymáhanej v tomto konaní, aby tak došlo k zákonnému oslobodeniu od platenia súdnych poplatkov, resp. situácii, kedy žalobca požiada o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov pre jeho nemajetnosť. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na to, že z predložených listinných dôkazov nie je zrejmé, či došlo k odplatnému postúpeniu pohľadávky, avšak v rámci bežných obchodných stykov je takmer vždy pravidlom odplatné postúpenie pohľadávok. Súd je teda názoru, že ak mal žalobca prostriedky na nadobudnutie žalovanej pohľadávky, v jeho možnostiach musí byť aj úhrada súdneho poplatku vyrubeneho za podanie žaloby.

11. Súd na preukázanie skutočnosti, že vo veci išlo o účelové postúpenie pohľadávky za účelom vyhnutiu sa platenia súdnych poplatkov poukazuje aj na to, že žalobca ako občianske združenie bolo na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky zaregistrované dňa 08.02.2023, pohľadávka uplatnená v tomto konaní na neho bola postúpená dňa 15.03.2023, pričom samotná žaloba bola na Okresnom súde Bardejov podaná dňa 02.11.2023, teda v relatívne krátkom časovom slede došlo k založeniu občianskeho združenia, postúpeniu pohľadávky na toto občianske združenie a k jej následnému uplatneniu na súde. Z verejne prístupných zdrojov na stránke Ministerstva vnútra Slovenskej republiky súd v rámci svojej úradnej činnosti zistil, že jedným z členov prípravného výboru občianskeho združenia

Sociálny kompas je A. B. C., ktorý bol v čase založenia tohto občianskeho združenia zároveň jediným spoločníkom a jediným konateľom spoločnosti Vanners Solutions, s.r.o. ako právneho predchodcu žalobcu. Súd rovnako poukazuje na skutočnosť, že sídlom spoločnosti Vanners Solutions, s.r.o., ktorá na žalobcu postúpila záväzok uplatnený v tomto konaní, je D. X, XXX XX E.. Jedná sa o rovnaké sídlo ako má samotný žalobca. Navyše, obe spoločnosti, teda ako právny predchodca žalobcu, spoločnosť Vanners Solutions, s.r.o., ako aj žalobca majú rovnakého právneho zástupcu. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam súd žiadosť žalobcu o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov zamietol, keďže konanie žalobcu považuje súd za svojvoľné uplatnenie práva.

12. Súd sa následne zaoberal sťažnosťou podanou žalobcom, ktorá bola súdu doručená včas, keď uznesenie o zastavení konania bola žalobcovi prostredníctvom jeho právneho zástupcu doručené dňa 18.01.2024 a žalobca doručil súdu sťažnosť elektronickými prostriedkami dňa 01.02.2024. Súd sa ďalej zaoberal tvrdeniami žalobcu, že v konaní by ako občianske združenie zamerané na humanitárnu činnosť mal byť oslobodený od platenia súdnych poplatkov. Z obsahu žaloby vyplýva, že žalobca nadobudol žalovanú pohľadávku na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 15.03.2023. Pôvodný veriteľ žalovaného spoločnosť, PROJECT AGENCY s.r.o., so sídlom Klincová 35, 821 08 Bratislava, IČO: 50 873 326 (ďalej len „PROJECT AGENCY s.r.o.“) a následne Vanner Solutions, s.r.o., odvodzovali svoju pohľadávku od zmluvy o dielo zo dňa 06.07.2018, na základe ktorej mal pôvodný veriteľ žalovanému (vtedy s obchodným menom MERTEN s.r.o.) vykonať dielo spočívajúce vo vypracovaní a následnej kontrole dokumentácie žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku zo štruktúrovaných fondov Európskej únie pre objekt objednávateľa. Predmetná zmluva bola uzavretá podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Žalobca predložil do konania stanovú zo dňa 11.01.2023, v zmysle ktorých článku III. je žalobca občianskym združením zameraným na sociálnu činnosť zameranú na mládež, deti, dospelých, seniorov bez ohľadu na ich pôvod, rasu, národnosť atď. Cieľom združenia je ďalej zabezpečiť všestrannú pomoc osobám nachádzajúcim sa v nepriaznivej sociálnej situácii, sprostredkovať sociálne poradenstvo, sprostredkovať ubytovanie, stravovanie atď. Súd sa nestotožňuje s názorom žalobcu, že v prípade ak je občianskym združením, automaticky je oslobodený od platenia súdnych poplatkov bez ohľadu na to, akú pohľadávku si v súdnom konaní uplatňuje. Práve naopak, súd je povinný skúmať, či v danom prípade ide o ochranu verejného záujmu. Súd v tomto poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 10.05.2018 pod spisovou značkou II. ÚS 229/2018, v ktorom sa uvádza: „Ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c) zákona o súdnych poplatkoch vychádza zo zásady, že verejnoprávne činnosti, teda činnosti, ktoré sa vykonávajú vo verejnom záujme subjektmi na ten účel zriadenými, sú od poplatku oslobodené. Z tohto ustanovenia je zrejmé, že v prípade väčšiny subjektov postačí na oslobodenie od súdnych poplatkov ich určité zaradenie – napr. štátne rozpočtové organizácie, štátne účelové fondy a pod. Pri niektorých subjektoch však nemožno vylúčiť skúmanie jednak postavenia a podstaty činnosti, ktorú pod toto ustanovenie zaradené subjekty vykonávajú, ako aj vecných hľadísk konkrétneho prípadu, najmä z hľadiska, či v danom prípade ide o ochranu verejného záujmu.“

13. Po preskúmaní konkrétneho prípadu je zrejmé, že žalobca sa domáha pohľadávky, ktorej podstata spočíva v obchodnom vzťahu medzi dvoma obchodnými spoločnosťami na základe ich podnikateľskej činnosti. V žiadnom prípade preto nie je možné konštatovať, že žalobca vykonáva činnosť v rámci činnosti, na ktorú bolo toto občianske združenie založené. Žalobca si teda neuplatňuje svoju pohľadávku, ktorú by nadobudol v rámci svojej činnosti ako občianskeho združenia, a rovnako nejde o pohľadávku, v rámci ktorej by žalobca zabezpečoval ochranu verejného záujmu. Súd v tomto poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 09.01.2019 pod spisovou značkou I. ÚS 12/2019, v ktorom ústavný súd konštatoval, že: „Zo sťažnosti vyplýva, že podstatu námietok sťažovateľa tvoria tvrdenia o nesprávnom výklade a aplikácii ustanovení zákona o súdnych poplatkoch okresným súdom. Nadväzujúc na už citované ústavné rozhodnutie poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru (napr. III. ÚS 503/2012, II. ÚS 229/2018) konštatuje, že ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c) zákona o súdnych poplatkoch vychádza zo zásady, že verejnoprávne činnosti, teda činnosti, ktoré sa vykonávajú vo verejnom záujme subjektmi na ten účel zriadenými, sú od poplatku oslobodené. Ústavný súd už napríklad v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 503/2012 z 23. októbra 2012 uviedol, že v zmysle § 4 ods. 2 písm. c) zákona o súdnych poplatkoch sú ex lege oslobodené od súdnych poplatkov nadácie a charitatívne, humanitárne, ekologické organizácie a združenia pôsobiace na ochranu spotrebiteľov. Z tohto ustanovenia je zrejmé, že v prípade väčšiny subjektov postačí na oslobodenie od súdnych poplatkov ich určité zaradenie – napr. štátne rozpočtové organizácie, štátne účelové fondy a pod. Pri niektorých subjektoch však nemožno vylúčiť skúmanie jednak postavenia a podstaty činnosti, ktorú pod toto ustanovenie zaradené subjekty vykonávajú, ako aj vecných hľadísk konkrétneho prípadu, najmä z hľadiska, či v danom prípade ide o

ochranu verejného záujmu. Ústavný súd po dôslednom preskúmaní obsahu napadnutého rozhodnutia uzatvára, že sa stotožňuje s právnym záverom okresného súdu vyjadreným v napadnutom uznesení. Podľa názoru ústavného súdu závery okresného súdu korešpondujú so zmyslom a účelom uvedenej právnej normy, pričom okresný súd nerozhodol svojvoľne, avšak opierajúc sa o ustálenú judikatúru všeobecných súdov, ako aj ústavného súdu. Okresný súd v napadnutom uznesení uviedol, na základe akých skutočností dospel k záveru o potrebe potvrdenia rozhodnutia súdu prvej inštancie. Ústavný súd nezistil taký výklad a aplikáciu § 4 ods. 2 písm. c) zákona o súdnych poplatkoch, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto posúdil výklad okresného súdu ako ústavne konformný.“

14. V zmysle vyššie uvedených skutočností, ako aj konštantnej judikatúry ústavného súdu dospel súd k záveru, že napadnuté uznesenie je vecne správne. Žalobca sa domáha v konaní pohľadávky, ktorej vymáhanie nie je oslobodené od platenia súdnych aj napriek tomu, že žalobca je občianskym združením. Súd vyrubil žalobcovi za podanú žalobu súdny poplatok vo výške 1 085,00 Eur, ktorý žalobca nezaplatil ani čiastočne. Na základe uvedeného súd uznesením zo dňa 20.12.2023 pod číslom konania 25Cb/164/2023 – 76 konanie zastavil. Keďže v danom prípade nie sú splnené podmienky na vyhovie sťažnosti žalobcu a zrušenie napadnutého uznesenia, súd sťažnosť žalobcu zo dňa 01.02.2024 proti uvedenému uzneseniu Okresného súdu Prešov zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie. (§ 357 C.s.p.)